

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

IV. De Ecclesiasticis beneficiis, eorumque collationibus, rebus Ecclesiae, ac
Provisoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

DECRETVM IV.

De Ecclesiasticis beneficiis, eorumque Collationibus, rebus Ecclesia, ac Provisoribus.

rum filiis, & aliis illegitimè natis, beneficiatis, Nostrarum civitatis & Diocesis, injungentes, ut, infra mensem à publicatione præsentium, de suis dispensationibus, tam super eo, quod in Ecclesiis patrum ministrare, succedere, & in eis beneficia obtinere valeant, quam super defectibus suis, & pro obtinendis uno vel pluribus beneficiis, à Sede prædicta obtentis, coram Nobis vel Nostro Vicario fidem faciant.

Detestabile Simoniaë crimen, quod hac in Diocesi Nostra (prò dolor) satis invaluit, quam longissime proscripsum volumus. Quapropter omnes & singulos, quicumque, pecunia aut pactioe illicita interveniente, etiam si hoc, paterna cupiditate, filio in ætate minorrenni existente, à patre factum sit, beneficia Ecclesiastica vendiderunt & adierunt, tam ad restituendum accepta, quam dimittendum adepta, esse obligatos, declaramus, & hac Constitutione, sub pœna paratæ executionis, teneri; reservata Nobis ordinatione, statui dimittentium convenienti, renunciatione & dimissione prævia. Et, ne de cætero tam iniqua Nos offendant, sub pœnis, sacris Canonibus comprehensis, hoc detestabile crimen damnamus, & autores secundum eos secure castigari faciemus; irritum & inane declarantes, quicquid de cætero in Ecclesiasticis, vel data vel promissa pecunia, sub quocunque colore acceptum vel possessum fuerit. Hujusmodi Simoniacæ labe infectos, juxta juris communis præscriptum, non solum beneficiis ac officiis omnibus, verum & emolumentis, privatos, ac excommunicationis pœnæ subiectos, decernimus; à qua non nisi à summo Pontifice, vel à Nobis, absolvi poterint. Præcipimus quoque, in novellorum beneficiarum receptione, jura statutorum ac vinalium ita exigi ac dividi, ne à radice omnium malorum, cupiditate, profecta, jure merito credi valeant. Gratiitudinis etiam signa, uti essentialia non sunt, ita facultates dantium vel redditus beneficiarum ne excedant vel adæquent; ne legitima causa suspitionis Simoniaë vel cupiditatis detur.

Quod jure communi ac Provincialium Statutorum Decretis, circa enorme usurarum crimen, laudabiliter hætenus constitutum est, præsentis sanctione renovamus. Quapropter omnes & quoscunque usurarios contractus, tam Laicorum quam Clericorum, quomodolibet contingant, sive in excessu pensionum ac præstationum, sive in emptionibus censuum ac reddituum annorum, damnamus, ac improbamus; & non solum contra tam abominabili vitio deditos, quam etiam notorios ministros usurarum, pœnis à jure Canonico præscriptis, privationis scilicet, communio-nis & sepulturæ, condignæque restitutionis, arbitraria animadversione Nobis reservata, procedemus.

CVm beneficia Ecclesiastica non nisi patrimonium Christi, ac Eleemolynæ, fidelium liberalitate concessæ, merito vocari possint, ideoque ad quos, tam de jure, quam alio legitimo titulo, eorum collatio spectat, diligenti studio advigilare tenentur, ut tales iis præficiantur, qui idonei, vita ac moribus commendabiles, ac Ecclesiis non inutiles futuri sperantur; electiones, præsentationes, ac nominationes, aliqua forsitan gratitudinis specie velatæ, Simoniacam tamen pravitatem continentem, caveantur. nullæ fiant resignationes, etiam in favorem. cessiones, translationes, ac permutationes, non aliter quam jure communi constitutum est, permittantur.

Hortamur etiam ac serio commonemus Collatores, ac eos qui jus præsentandi habere quomodolibet dignoscuntur, ne ministris suis familiaribus, aut etiam consanguineis, beneficia ita conferant, ut laborum stipendia esse credantur, aut, secundum carnem & sanguinem concessa, quilibet judicare valeat.

Quoniam, pluribus in locis, fundationes Ecclesiarum, beneficiarum, & Capellaniarum, aut hæredes eorum, potestate, in qua eos Ecclesia hucusque sustinuit, abutuntur & abusi sunt, redditus beneficiarum mutilantes, supprimentes, & in proprios aut alios usus convertentes; Nos sic mutilata, aut suppressa quomodolibet, non aliter ac attentata, revocamus, annullamus, ac restitutionem plenariam Nostra Episcopali autoritate, sub pœna paratæ executionis, præcipimus; ac, ne de cætero simile quippiam fiat, sub pœnis juris stricteissime inhibemus. Monemus etiam Patronos beneficiarum, ut ea, quæ tam à sacris Canonibus quam Concilio Tridentino salubriter ordinata sunt, diligenter ac sedulo observent; ne Nos, pro muneris Nostri Episcopalis debito, quos inqualificatos judicaverimus, repellere cogamur.

Et quia, quod dolenter referimus, multarum foundationum institutiones esse vel perditas vel suppressas, earumque exemplar apud ipsos fundatores, seu eorum hæredes, sine dubio existere & conservari, justa ratione præsumimus; hinc omnes, ad edendum hinc sua jura intra mensem, obligatos esse volumus, sub pœna denegandæ investituræ donec prædictam præsumptionem coram Nostra audientia legitimis exceptionibus purgarint; reservata nihilominus Nobis, secundum sanctiones, pro rata fructuum, debita impositione onerum. In altaribus autem, cum juxta fundatorum mentem

*Sess. 25.
cap. 9.*

tem debitum officium non persolvi animadvertamus, ac omnia eo in genere confusa esse, non sine magna divinæ majestatis offensa conspexerimus; monemus omnes, ac serio in Domino hortamur, ut foundationibus repertis per omnia satisfaciant. Eos vero, qui beneficiorum fructibus hactenus gavisi sunt, nec ullum officium præstiterunt, juxta sanctorum Canonum declarationem, ad perceptorum restitutionem decernimus obligatos; de perceptis deliberaturi, quomodo conscientis, ac piis majorum foundationibus, satisfieri valeat.

Nullus etiam de ullo beneficio investitur, aut ad aliquod admittatur, nisi coram Nobis, aut Nostro in spiritualibus Vicario generali, aut iis quibus id competit, subinsertum præstiterit juramentum.

Ego N. juro & promitto obedientiam & reverentiam Reverendissimo & Illustrissimo Domino meo Episcopo Mindensi, & successoribus ejus Canonice intrantibus; beneficio, ad quod institui peto, secundum oneris annexi exigentiam fideliter deserviam, atque ab eo, sine ejusdem Domini Episcopi aut Vicarii ejus licentia, non discedam; nec bona & jura Ecclesiæ & beneficii ullatenus alienabo; & indebite alienata, quantum in me erit, fideliter recuperare studebo. Sic me Deus adjuvet, &c.

Volumus quoque, ac serio jubemus, ut, quæ hæretica pravitate, aut alio quovis modo, ex bonis aut rebus Ecclesiæ, alienata, oppignorata, aut hypothecata sunt, à pietissimis vero majoribus pro suarum salute animarum donata aut fundata fuerunt, omnes & singuli, Præpositi, Decani, Abbates, Priores, Collegia, Clerici, & beneficiati Diocesis, recuperare, juxta fidelitatis juramentum, quo Ecclesiis jure obstricti sunt, allaborent: Nostro consilio aut auxilio, urgente necessitate, ipsis non defuturi. Monemus insuper omnes & singulos Ecclesiarum Pastores, beneficiatos, quoscunque Clericos, beneficia Ecclesiastica quæcunque & quomodolibet nuncupata obtinentes, ut, intra spatium futuræ indictæ Synodi, omnium & singulorum bonorum & immobilium, jurium, actionum, censuum, seu reddituum, debitorum, ac aliorum quorumcunque, ad eorum Ecclesiam, vel eorum administrationi commissa Monasteria, vel beneficia, eorumque census, quocunque jure pertinentium, rationem diligentissime conquirant, & legale Inventarium, cum designatione confinium, & conditionem omnium quantum fieri potest, faciant; cujus Inventarii duo exempla legalia conficiantur, ac eorum unum in Archivio cujuscunque Ecclesiæ proprio asservetur, alterum ad Nos remittatur. Et, cum Canonicis contrarium sit institutis, ne bona, ad Ecclesiam spectantia, absque prævia Nostri licentia, alienentur, aut etiam ad longum tempus elocentur; præcipimus, ut in posse-

rum nullæ tales fiant, nisi causæ cognitione prævia.

In præsens autem, locationis titulo ad longum tempus vel perpetuo bona Ecclesiastica possidentes, monemus, ut intra tres menses, ad exhibendum eorum jura, coram Nobis vel Nostro Vicario compareant; quatenus in iis secundum præscriptam à sancto Concilio Tridentino formam procedamus.

Bonorum etiam Ecclesiasticorum memoria perpetua eorum, quæ vel in emphyteusin tradita, vel alio quovis nomine elocata, ut conferretur; Ecclesiasticis, cui hoc nomine Canon quotannis solvitur, eundem non nisi Notario vel testibus præsentibus recipiat, adjuncta & annotata declaratione recipientis, cujus fundi vel prati vel ædium nomine id exigat, & recognitione dantis, cujus nomine id præstet; copiâ Instrumenti ad Nos aut Nostrium Vicarium transmissâ.

DECRETVM V.

De residentia Clericorum.

Decens est, Clericum apud Ecclesiam suam residere, & personale servitutis debitum ministerium Deo & Ecclesiæ exhibere. Quapropter districte monemus, ut, quorum foundationes personalem residentiam exigunt, ipsi personaliter resideant, sub pœna suspensionis à perceptione fructuum, & graviori, contumacia etiam crescente, arbitraria, Nobis reservata. Nullæ etiam dispensationes, quæ juri contrariæ sunt, collusiones, aut dissimulationes, de non residendo, cuiusquam suffragentur. Ubi verò legitima absentia causa fuerit, illa, per Superiores examinata, admittatur.

Prælatos, Scholasticos, Cantores, & Custodes, aliosque, curam animarum habentes, strictius obligatos, hortamur, quatenus, urgente necessitate, non nisi cum Nostri, aut Vicarii Nostri licentia, idoneo ac approbato Vicario, cum congrua mercedis assignatione constituto, ad modicum tempus absint.

Quia etiam, non absque singulari animi Nostri mœnore conspeximus, aliquos de Clero Nostro, propriæ vocationis ac professionis oblitos, amore libertatis, militiæ nomen dedisse, contra expressâ hujus Ecclesiæ Statuta, aliasque Canonicas sanctiones; hinc iis omnibus & singulis, in virtute sanctæ obedientiæ severe præcipiendo, mandamus, ut, intra hanc Synodum Nostriam & Festum Paschæ proximum, bello armisque se abdicent, & ad Ecclesias, quibus ascripti sunt, redeant, ibidemque se qualificent, ac muneri suo diligenter satisfaciant; aut aliâs contra eos, juxta sacro-

rum